

Sygn. akt IV CZ 43/19

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska (przewodniczący)

SSN Jacek Grela

SSN Kamil Zaradkiewicz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta S.
przeciwko "M." Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 12 lipca 2019 r.,
zażalenia strony pozwanej
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 13 lutego 2019 r., sygn. akt I ACz (...),

I. oddała zażalenie;

**II. zasądza od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii
Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 2.700,- zł (słownie:
dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów
postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Pozwana „M.” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością złożyła skargę na postanowienie referendarza sądowego o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych.

Postanowieniem z 19 września 2017 r. postanowienie to zostało utrzymane w mocy. Zarządzeniem wydanym w tym samym dniu Przewodniczący wezwał Pozwaną do uiszczenia opłaty od apelacji, zaś wobec bezskutecznego upływu terminu apelacja od wyroku Sądu Okręgowego w G. z 11 maja 2017 r. została odrzucona jako nieopłacona na podstawie art. 370 k.p.c. postanowieniem z 4 grudnia 2017 r.

Na powyższe orzeczenie z 4 grudnia 2017 r. Pozwana wniosła zażalenie żądając jego uchylenia i wskazując, że postanowienie o odrzuceniu apelacji zostało wydane przedwcześnie z uwagi na to, iż Pozwana w dniu 9 listopada 2017 r. wniosła o wyłączenie sędziego, który to wniosek nie został rozpoznany. Z kolei w dniu 27 kwietnia 2018 r. zarządzono wymiar opłaty sądowej od zażalenia na postanowienie z 4 grudnia 2017 r. i wezwano Pozwaną do jej uiszczenia. Termin do uiszczenia upłynął bezskutecznie w dniu 1 czerwca 2018 r.

W odpowiedzi na zażalenie Powód wniosł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od Pozwanej kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

Postanowieniem z 13 lutego 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) wobec nieuiszczenia opłaty sądowej od zażalenia odrzucił na podstawie art. 373 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. zażalenie Pozwanej „M.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na postanowienie Sądu Okręgowego w G. z 4 grudnia 2017 r. uznając, że zażalenie podległo odrzuceniu jako nieopłacone.

Na powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) Pozwana wniosła zażalenie na podstawie art. 394¹ § 2 k.p.c. zarzucając powyższemu postanowieniu naruszenie art. 373 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie i brak zważenia, iż Pozwana była dwukrotnie wzywana do opłaty od zażalenia i je opłaciła w terminie siedmiu dni od doręczenia jej drugiego wezwania do złożenia opłaty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało oddaleniu.

1. Zgodnie z art. 370 k.p.c., sąd pierwszej instancji odrzuci na posiedzeniu niejawnym apelację wniesioną po upływie przepisanego terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również apelację, której braków strona nie uzupełniła w wyznaczonym terminie.

Z kolei zgodnie z art. 394¹ § 2 k.p.c., w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie przysługuje także na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹, a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji. Odrzucenie przez sąd drugiej instancji zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji odrzucające apelację jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie. Jednocześnie jednak nie jest to orzeczenie wydane w wyniku rozpoznania zażalenia w rozumieniu art. 394¹ § 2 k.p.c. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 14 listopada 2008 r., sygn. akt II PZ 34/08, OSNP 2010, nr 11-12, poz. 140; z 20 lipca 2012 r., sygn. akt II CZ 59/12, niepublikowane; z 19 maja 2016 r., sygn. akt III CZ 20/16, niepublikowane; z 20 września 2018 r., sygn. akt IV CZ 38/18, niepublikowane).

2. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, jeżeli po pierwszym skutecznym wezwaniu do usunięcia braków do usunięcia nie doszło, wówczas ponowne wezwanie nie ma znaczenia (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 10 marca 1993 r., sygn. akt I CRN 19/93, OSNCP 1993, nr 11, poz. 205; 8 sierpnia 1995 r., sygn. akt II CRN 83/95, OSNC 1995, nr 11, poz. 167, postanowienia z: 8 kwietnia 1997 r., sygn. akt I CZ 14/97, OSNC 1997, nr 9, poz. 131; 10 maja 2001 r., sygn. akt II CZ 39/01, niepublikowane; 28 listopada 2002 r., I CK 263/02, niepublikowane i 15 kwietnia 2003 r., sygn. akt V CZ 35/03, niepublikowane; 28 stycznia 2004 r., sygn. akt IV CZ 179/03, niepublikowane).

W konsekwencji ponowne wezwanie przez przewodniczącego wydziału Sądu do uzupełnienia braków formalnych wniesionego zażalenia poprzez uiszczenie należnej opłaty sądowej, nie zmienia faktu, iż znaczenie prawne (procesowe) należy przyznać pierwszemu wezwaniu. W niniejszej sprawie zostało Pozwanej skutecznie doręczone 24 maja 2018 r. i od tej daty należy liczyć bieg terminu do uzupełnienia braków. W razie usunięcia braku poprzez uiszczenie opłaty

od zażalenia w terminie późniejszym należy je ocenić jako spóźnione niezależnie od tego, czy mieści się w terminie liczonym od chwili doręczenia ponownego wezwania. W konsekwencji nie wywołuje skutków procesowych. Oznacza to, że nieusunięcie braków skutkowało odrzuceniem zażalenia na podstawie art. 370 k.p.c. w związku z art. 379 § 2 k.p.c.

3., Sąd Najwyższy podziela stanowisko zaprezentowane przez Powoda - Skarb Państwa reprezentowany przez Prezydenta m. S. zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, iż odrzucenie zażalenia pozwanej należy ocenić jako równoznaczne z przegraną procesu przez Pozwaną. Wobec powyższego w świetle art. 98 § 1 k.p.c. jako strona przegrywająca sprawę obowiązana jest ona zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). O tak rozumianym negatywnym wyniku postępowania dla strony mogą decydować przesłanki o charakterze formalnym, co miało miejsce w niniejszej sprawie. Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 13 maja 2011 r., sygn. akt V CZ 20/11, „o tym, czy strona przegrała sprawę, decydują kryteria obiektywne. Bez znaczenia jest zatem to, czy o negatywnym dla strony wyniku sprawy przesądziły przesłanki formalne lub merytoryczne albo też wina w prowadzeniu procesu” (niepublikowane; zob. też cyt. tam postanowienie Sądu Najwyższego z 9 października 1967 r., I CZ 81/67, niepublikowane). Wskutek odrzucenia zażalenia pozwana jest traktowana z uwzględnieniem tych kryteriów jako przegrywająca proces w rozumieniu art. 98 k.p.c., jest to bowiem rozstrzygnięcie dla niej niekorzystne, mimo że ma charakter jedynie formalny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 sierpnia 2003 r., sygn. akt V CK 486/02, niepublikowane). Przemawia za tym wynikająca z tego przepisu zasada odpowiedzialności za wynik sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 października 1967 r., sygn. akt I CZ 81/67). Dla oceny tego, czy strona przegrała sprawę, obojętne jest, czy ponosi ona winę za prowadzenie procesu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 lutego 2012 r., sygn. akt V CZ 146/11, niepublikowane).

4. Z tych względów, na podstawie art. 394¹ § 1 pkt 2 i § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji, rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., art. 398²¹

k.p.c. i art. 394¹ § 3 k.p.c., a także w związku z art. 99 k.p.c. i z § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 z późn. zm.).

jw